

23 MEI 2013

10:00 – 12:00 UUR

HOOGBRABANT, UTRECHT

AANWEZIGEN

Marc Diepenmaat (BISON, voorzitter CAB), Klaas Steffens (Arriva), Marije de Vreeze (BISON, secretaris), Martijn van Aartrijk (Bostec), Arthur ter Weeme (VNG), Joost Boor (Transmis), Gert-Jan Kamerik (IPO), Erik Geensen (Intraffic), Tim Boric (ROVER), Harrie van den Broek (Veolia), Stefan de Konink (OpenGeo), Gé van Toorenborg (Ministerie van I&M), Gilles Ampt (HP), Jan Tijmens (BISON, documentatie), René Roelofs (Arriva), Maarten Schoonwater (CGI), Ale Jan Algra (Connexion), J. Jongenelen (Connexion), Ritsert Harsveld (EBS), Dieter van Baarle (Ferranti), Niels Ligthart (GVB), Marjolein Minne (GVB), Thomas Walta (GOVI), Stefan Molenaar (InTraffic), Mark ten Brummelhuis (Keypoint), Herbert van Buitenen (NS), Marit Stoel (9292), Guido Swinkels (Syntus), Harrie van den Broek (Veolia)

AFWEZIGEN

-

KOPIE

Verzendlijst CAB

BIJLAGE(N)

-

1. Opening en mededelingen
 - a. Marc Diepenmaat opent de vergadering om 10.00 uur en heet iedereen van harte welkom.
 - b. Marc meldt dat Marije de Vreeze Martijn van Aartrijk vervangt als BISON secretaris.
 - c. Marc meldt dat hij vanaf heden de positie van Klaas Steffens overneemt als voorzitter van de CAB.
2. Verslag vorige vergadering (3 april 2012)
 - a. Notulen vastgesteld zonder opmerkingen.
3. Stand van zaken NDOV
 - a. Gé licht de stand van zaken over het NDOV toe. Augustus 2012 is het traject opgezet met een verzoek aan de markt om zich aan te melden als lokte. Hiervoor hebben twee partijen zich opgegeven: OpenGeo en 9292. 21 mei is het toetsrapport afgerond, hierin hebben beide partijen groen licht gekregen als NDOV loket. Dit zal bekrachtigd worden in het opdrachtgeversoverleg op 7 juni, waar naar verwachting besloten wordt om de rol van NDOV als overheid niet zelf in te vullen. Inmiddels is het traject al weer een stapje verder en stromen de gegevens door de loketten.
 - b. Parallel aan het NDOV lopen enkele andere trajecten:
 - i. De implementatie van de tarieven standaard. Hiervoor is vanuit het ministerie I&M budget beschikbaar om vervoerders te ondersteunen bij de implementatie.
 - ii. De implementatie van de halte standaard. Vanuit dit traject komen voorgestelde wijzigingen op de haltestandaard naar voren, die in BISON ingebracht zullen worden.
 - iii. Kwaliteit van de data.
4. Werkpakketten
 - a. Vervoltraject Delta's:
 - i. Marc geeft aan dat met de uitnodiging twee stukken meegestuurd zijn. De draft versie van de standaard is in de SC besproken en is de planning om te komen tot een pre-release vastgesteld. Hiervoor wordt via de CAB aan iedere betrokkene, onder andere vervoerders, input gevraagd voor de impact analyse. Na bespreking van de impactanalyse kan gestart worden met het bouwen aan de pilot, met 1 of 2 vervoerders en 1 of 2 integratoren. De impactanalyse is bepalend voor de vervolgroute van het traject. Verwacht moment voor vaststellen van het KV zal naar verwachting de 1^e CAB van 2014 zijn.
 - ii. Stefan vraagt of de documentatie na dit traject aangepast zal worden, of tijdens het traject. Marc meldt dat in de pilot de huidige documentatie beproeft zal worden en daarna pas wijzigingen worden doorgevoerd. Waarschijnlijk zal de werkgroep Delta's voor het bespreken van de wijzigingen in het najaar 1 of 2 keer samen komen. Ale-Jan geeft

- aan dat het uitvoeren van de pilot geen vrijbrief is voor het doorvoeren van grote wijzigingen in de standaard.
- iii. Joost geeft aan dat de wijze van implementatie de impact bepaalt, is dit het doel van de POC? Marc: de pilot zal de handigste manier van implementeren uitwijzen. Voor de kwaliteit geldt dat waar kan onderwerpen opgenomen worden in de standaard, waar dit lastig is zal de discussie binnen het NDOV gevoerd moet worden.
 - iv. Maarten stelt voor een implementation guideline op te stellen. Stefan ondersteunt dit voorstel. Joost stelt voor tijdens de pilot een logging bij te houden van de problemen.
 - v. Jan vraagt of de besluitenlijst uit de standaard nog gevalideerd moet worden. Marc antwoordt dat de genomen besluiten beproefd worden in de pilot.
 - vi. Ale Jan vraagt of er in het traject go/no-go momenten opgenomen zijn. Marc: de impactanalyse ligt ter bespreking voor in de SC van 3 juli.
 - vii. BISON zal de CAB vragen om input voor de impactanalyse.
 - viii. Voorstel tot opstellen van een implementation guideline wordt besproken in de architectuur werkgroep.
- b. Terugkoppeling Dynamische Perrontoewijzing (KV5):
- i. Martijn meldt dat KV 5 aanvulling is op KV 4. De standaard is bedoeld om gegevens over dynamische perrontoewijzing terug te koppelen aan integrators, zodat deze informatie beschikbaar komt voor afnemers. Marije: de standaard is door de SC goedgekeurd.
 - ii. Martijn: de standaard is niet bedoeld voor vervoerders, maar voor partijen met stations. Het informeren van chauffeurs valt buiten de scope van de standaard. Marc: de standaard kan hier wel voor gebruikt worden. Ale Jan: voor KV5 moeten vervoerders zich aanmelden bij het systeem, KV4 is nodig vanwege de informatie over de vervolgrit. Joost: in Utrecht wordt hiervoor KAR gebruikt.
 - iii. Marc: zijn er al plannen voor implementatie? Martijn: Utrecht en Amsterdam zijn geïnteresseerd. Joost: Utrecht heeft de intentie om te implementeren voor de tram. Amsterdam inventariseert of ze de standaard willen implementeren bij het eindpunt van de tram. Verwachte implementaties 2014 of 2015.
 - iv. Stefan: is het mogelijk om de levensloop van een bericht te definiëren, tot wanneer een bericht geldig is. Dit is handig voor de afnemers van NDOV data. Jan vraagt Stefan hiervoor een loketvraag in te dienen. Marc: dit onderwerp wordt in de WVTTK behandeld.
 - v. Stefan: het verzendmechanisme in bijlage 2 behoeft een review. Eerder is hiervoor een tegenvoorstel op de mail geweest. Stefan stelt voor bijlage 2 uit de standaard te halen en als los document bij de standaarden te verstrekken. Marc: dit valt onder kwaliteit en wordt als onderwerp ingebracht bij de architectuur werkgroep.

5. Lopende trajecten

- a. Notitie kwaliteit van standaarden:
- i. Klaas geeft een presentatie over de uitkomsten van een inventarisatie naar de kwaliteit van de standaarden.
 - ii. Ale Jan: volledigheid van de data is niet te controleren. Stefan: dit is te controleren door verwijzingen naar elkaar tussen standaarden. Joost: KV1 is handmatig te checken door te vergelijken met andere bronnen. Ale Jan: het onderscheid moet gemaakt worden tussen de kwaliteit van de standaarden en de kwaliteit van de inhoud. Klaas: de 98% volledigheid geeft aan dat de bevraagde partijen het gevoel hebben alles kwijt te kunnen in de standaarden.
 - iii. Klaas: het automatisch controleren van de juistheid en volledigheid is lastig. Joost: dit blijft handwerk, het is geen onderdeel van de standaard, maar een afspraak tussen leverancier en ontvanger. Gert-Jan: dit is een discussie die binnen het NDOV gevoerd kan worden.
 - iv. Gilles vraagt of het mogelijk is de aanbevelingen ten opzichte van NeTeX verder te concretiseren. Klaas: de notitie zal aangepast worden en rondgestuurd aan de CAB voor commentaar.
 - v. Op basis van de opmerkingen van de CAB wordt de notitie aangepast en rondgestuurd voor commentaar.
 - vi. Op basis van de discussie wordt de architectuur werkgroep gevraagd de BISON-architectuur te updaten, te bespreken welke documentatie aanpassing behoeft, het opstellen van implementation guidelines te bespreken. De notitie en commentaar van de CAB hierop is input voor de architectuur werkgroep.
- b. Architectuur:
- i. BISON zal de werkgroep architectuur bijeen roepen. De leden van de CAB worden uitgenodigd zich aan te melden voor deelname aan de architectuur werkgroep.

- ii. Gé: er komt een steeds sterkere link met de activiteiten van het NDOV. Marc: dit wordt meegenomen in de werkgroep.
 - iii. Marc: er is een vacature voor voorzitterschap van de architectuur werkgroep.
 - c. Europese standaardisatie:
 - i. Klaas: gewerkt wordt aan het AVL exploitatie beheer systeem. Hiervoor is waarschijnlijk funding gevonden binnen de EU.
 - ii. Joost: was afstemming tussen NeTEx en SIRI geen uitgangspunt van NeTEx? Martijn: NeTEx kent meer begrippen dan SIRI, de NeTEx begrippen zijn opgenomen in SIRI.
 - iii. Erik: is nog sprake van 1 set abonnementen over heel Nederland? Klaas: implementatie van de basistarieven is voorgenomen binnen het NDOV. De set abonnementen nog niet. Marc: deze stap verhoogt de complexiteit in sterke mate.
 - iv. Arthur: wat is de houding van BISON ten opzichte van NeTEx? Marije: vanuit het reguliere werkpakket volgen we de ontwikkelingen op de voet, in elk SC wordt besproken of deze houding van volgend naar actief moet veranderen op basis van de actuele status NeTEx..
- 6. Planning vergaderingen 2013
 - a. Volgende SC vergadering is op 3 juli 2012
 - b. Volgende CAB vergadering is op donderdag 12 september van 10.00-12.00 uur
- 7. Wvttk
 - a. Marc: vanuit Keypoint is de vraag gekomen of KV9 uitgebreid kan worden met WGS, in alle KV's wordt nu gebruik gemaakt van RD. Marc vraagt de CAB of dit opgepakt moet worden. Mark: vervoerders werken met WGS, conversie zorgt voor kwaliteitsverlies. Joost: deze discussie speelt bij haltes ook, in welk formaat de bron is vastgelegd. Jan: in de halte standaard is beide mogelijk. Gert-Jan: overheden willen RD, haltes zijn in GPS. Stefan: overheidsobjecten worden ingemeten in RD, als BISON over zou gaan op WGS84, dan werkt uniforme RD niet meer. Martijn: dezelfde discussie wordt gevoerd bij standaardisatie in wegverkeer, wellicht is het interessant de kenners hiervan uit te nodigen voor een presentatie. Stefan: waar komt het verzoek tot verandering vandaan? Mark: om de koppeling met de landelijke database mogelijk te maken en een optie te introduceren om van zowel WGS als RD gebruik te kunnen maken. Stefan: alle standaarden, zoals NeTEx hebben een optie voor WG84. Marc: stelt voor deze vraag te behandelen in de architectuur werkgroep, om over de standaarden heen één lijn te trekken.
 - b. Stefan komt terug op de vraag over de doorlevering van real time data via loketten. Marc: dit is een kwaliteitsitem binnen de NDOV licentie. Joost: er is behoefte aan een generiek mechanisme voor het aangeven van de geldigheid van een bericht, dit is per KV verschillend. Marc stelt voor dit te behandelen tijdens de architectuur werkgroep.
 - c. Gert-Jan: wie gaat over de tekst op schermen? Marc: meerdere vervoerders sturen teksten naar reisinformatieschermen. Gert-Jan: voor het afstemmen over deze berichten, is dit een taak van BISON, of moeten overheden dit zelf regelen? Ale Jan stelt voor dat Gert-Jan een verzoek indient om dit proces tegen het licht te houden. Marc: het proces van data van de vervoerder naar de integrator is een vraagstuk van BISON, het proces van de data van de integrator naar de borden is een leveranciers eigen vraagstuk.
 - d. Gert-Jan: binnen GOVI is een overzicht beschikbaar van de voortgang van de KV's. Alleen KV1 staat hierin op groen. Kan BISON hieraan aandacht besteden of moet GOVI dit met de leveranciers oplossen? Marc: dit is iets tussen opdrachtgever en vervoerder. Gert-Jan zal dit onderwerp zelf oppakken met de vervoerders.
 - e. Arthur: hoe is het beheer van haltenamen geregeld? Gert-Jan: hiervoor is een traject opgezet binnen NDOV, de opdrachtgevers gaan dit organiseren. Gilles vraagt naar de tijdlijn voor deze ontwikkeling. Gert-Jan: juni wordt in het NDOV opdrachtgeversoverleg besloten over het traject, vervolgens zullen overheden rond september intern besluiten. In september zal dit besluit gecommuniceerd worden in de CAB.
- 8. Sluiting
 - a. Marc dankt de aanwezigen en sluit de vergadering om 11.55u.

ACTIE	ACTIEHOUDER(S)
Bijeen roepen architectuur werkgroep	Marije
CAB benaderen voor input impactanalyse Delta's	Marc
CAB benaderen voor input nieuwe versie notitie Kwaliteit Standaarden	Klaas

EERSTVOLGENDE VERGADERING CAB

Donderdag 12 september 2013, 10.00 – 12.00u, locatie: Utrecht, TBD.